

МОЎНЫЯ ПАВОДЗІНЫ ВІРТУАЛЬНАЙ АСОБЫ: ТРОЛІНГ, ФЛУД, ФЛЭЙМ

Казачына К.А., Кастраміна П.А.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь

Дапіра Т.П. – ст. выкладчык

Разглядаецца камунікацыя людзей у Інтэрнэт-прасторы. Аналізуюцца такія моманты, як асоба ў байдзе, адрозненне маральных каштоўнасцей у Інтэрнэце ад рэальнага жыцця, негатыўныя анлайн-паводзіны: тролінг, флуд і флэйм.

Інтэрнэт – неверагодная па магчымасцях сетка, што спалучае неймаверна велізарную колькасць камп'ютараў па ўсім свеце. Выкарыстоўваецца для забаў, працы, адпачынку, навучання і інш. З ростам яго ўплыву на асобу больш відавочнымі становяцца пэўныя праблемы: гарантаванне канфідэнцыяльнасці дадзеных, абарона прыватнага жыцця, этычныя пытанні і да т.п.

Асоба і яе профіль у Інтэрнэце – два зусім розныя паняцці. Вельмі часта чалавек незадаволены сваім жыццём, знешнасцю, адносінамі з навакольнымі, але раптам ён трапляе ў віртуальны свет, у якім можна існаваць без цела, паказваць сябе толькі са зручных бакоў, быць "не сваіх" меркаванняў, паводзінаў [1]. Калі не хапае ўвагі і адносінаў ў рэальным жыцці, у віртуальным свеце можна "раскрыцца" і выдаваць занадта асабістую інфармацыю. Можна накіраваць сваю нерэалізаваную агрэсію на іншага чалавека, ад якога не будзе рэальнай пагрозы. Усё гэта можа прывесці да негатыўных наступстваў, такіх як кібербулінг, фэйкавыя профілі, спам, хэйт, флуд, тролінг, флэйм і іншае, што перакрэслівае паняцце маральнасці, этыкі, чалавечнасці ў асобе віртуальнага маўлення.

Маральныя каштоўнасці – гэта грамадскія ўстаноўкі, імператывы, мэты, праекты. Сярод духоўных каштоўнасцей яны па праве лічацца вышэйшымі. Маральныя каштоўнасці знаходзяць выражэнне ў форме нарматыўных уяўленняў пра дабро і зло, сумленне, кемлівасць, справядлівасць і несправядлівасць, падман і многае іншае. На іх аснове выпрацоўваецца так званы маральны ідэал.

Аднак Інтэрнэт стварае новы кантэкст для старых пытанняў і запыт ў новых адказах. Новыя фармулёўкі этычных пытанняў абумоўлены:

- глабальным характарам сеткі;
- пашырэннем сферы ананімнасці,
- пашырэннем магчымасцей узаемадзеяння і рэпрадукцыі;
- некантраляванасцю [2, с. 11].

На жаль, для шматлікіх суразмоўцаў у віртуальнай рэальнасці характэрна легкадумнасць у паводзінах, бо, знаходзячыся нябачным у Сеціве, яны падтрымліваюць для сябе ілюзію спрошчанасці прэзентацыі сябе як асобы, а таксама лёгкасці змены Інтэрнэт- маскі. Нядзіўна, у гэтай сувязі, што ўяўная свабода Інтэрнэт- камунікацыі робіць яе занадта разняволенай, што цесна мяжуецца з усёдазволенасцю.

Для характарыстыкі персанажаў, якія не выконваюць Інтэрнэт-этыкету з'явілася нават спецыяльная намінацтва троль. Тролінг – метады камунікацыі, заснаваны на сарказме або правакацыі. Мэта – выклікаць агрэсію і зрабіць так, каб ахвяра тролінгу страціла кантроль над сабой [3].

Тролінг у Сеціве – калі нехта спецыяльна закідвае паведамленне-прынаду, што разлічана на правакацыю канфлікту. Тролі сустракаюцца паўсюль, і іх паводзіны могуць быць дэструктыўнымі, крыўднымі і нават небяспечнымі. Большасць навукоўцаў, якія вывучаюць феномен тролінгу, лічаць, што ў яго аснове ляжыць назапашаная гадамі агрэсія псіхічна няўстойлівага чалавека-троля, які з-за немагчымасці фізічнай справы над ахвярай, замяняе яе на вербальную. Ён спрабуе зламаць абраную ім мэту пры дапамозе грубых выказванняў, абраз, насмешак і пагроз, у тым ліку міміку і непрыстойныя жэсты. Часта тролі добра падрыхтаваны і наносзяць удары па чалавечых слабасцях, комплексах, якія прысутнічаюць амаль у кожнага з нас [4].

Калі вы падвергнулі тролінгу ў Інтэрнэце, то самы лепшы спосаб з ім справіцца – ігнараванне. Таму што тролі хочуць вывесці вас на эмоцыі, зрабіць, каб вы іх заўважылі. І калі вы не будзеце ніяк рэагаваць, то падступны план не спрацуе.

Другім і не менш важным відам парушэння норм этыкету віртуальнага маўлення з'яўляецца флуд. Флуд – бессэнсоўныя Інтэрнэт-паведамленні, што засмечваюць камунікацыю. Флуд варта адрозніваць ад спама, афтопа і флэйму. Спам – гэта мэтанакіраваная масавая рассылка паведамленняў рэкламнага характару, афтоп – адцягненае паведамленне, якое не адносіцца да зададзенай тэмы, флэйм – спрэчка "дзеля спрэчкі" на адцягненых тэмах. Флуд выкарыстоўваюць на форумах і ў чатах з мэтай адцягнення ўвагі, каб выклікаць негатыўныя эмоцыі ў іншых карыстальнікаў або парушыць зносіны ў Інтэрнэце.

Віды флуду:

Флуд паведамленнямі. Звычайна прымяняецца ў Інтэрнэт-чатах. Флудары пішуць паведамленне, альбо набор знакаў і шматкроць адсылаюць яго ў чат камбінацыяй кlawіш Ctrl-C/Ctrl-V.

Вайп. Дадзены выгляд флуду ўжываецца на форуме, калі карыстальнік стварае велізарную колькасць пустых топікаў.

Нік-флуд. Выкарыстоўваецца ў чатах, у якіх можна хутка змяніць нікнэйм. Выяўляецца ў бесперапыннай змене імя карыстальніка, што неадкладна засмечвае чат.

Смайл-флуд. Масавая рассылка смайлікаў і эмадзі.

Мікра-флуд. Выкарыстоўваецца ў анлайн-гульнях і на розных рэсурсах, у якіх карыстальнікі могуць мець зносіны адзін з адным праз акустычныя прылады. Звычайна выяўляецца ў неадэкватных рэпліках ці ў бесперапынным струмені старонняй музыкі і гукаў.

Тэхнічны флуд. Адзіны выгляд флуду, які можна лічыць асэнсаваным і які мае пад сабой мэту. Уяўляе хакерскі DDoS-напад з вялікай колькасцю запытаў, якія ў выніку прыводзяць да адключэння сервера, што дае магчымасць ім завалодаць [5].

Флэйм – электронны ліст, які мае на мэце абразу адрасата. Калі адрасат адкажа на яго ў тым жа стылі, пачнецца "вайна словаў" ці вайна флэймаў. Флэйміць – значыць спрачацца дзеля спрэчкі, калі дыскусія пераходзіць з канструктыўнай у цалкам процілеглую, з высвятленнем негатыўных бакоў асобы апанента [6].

Флэйм можа выяўляцца ў выкарыстанні ляянак, правакацый і негатыўных каментарыяў. Важна быць паважлівым і ветлівым у сетцы, пазбягаць агрэсіўных выказванняў і абраз у адрас іншых карыстальнікаў, мець зносіны без пагроз і маніпуляцый. Калі ў Інтэрнэце вы сутыкнуліся з флэймам, варта не ўступаць у спрэчкі, ігнараваць негатыў, трэба паскардзіцца на гэтага чалавека, каб мадэратары прынялі меры.

Віртуальнае жыццё сёння з'яўляецца важным аспектам для вельмі вялікай колькасці людзей. Яно з'яўляецца выдатным заменнікам жывых зносінаў. Неабходна сцвердзіць, што пэўныя людзі выкарыстоўваюць гэту магчымасць не з добрымі намерамі. Зносіны ў Інтэрнэце з'яўляюцца дастаткова прыватнымі, таму не кожная асоба лічыць важным прытрымлівацца маральных нормаў і этычных прынцыпаў там, дзе яе ніхто не бачыць, не рэгулюе, не карае.

Інтэрнэт – гэта генератар ідэй і новых інфармацыйных каштоўнасцей. Гэта частка грамадскіх адносін, а значыць, і этыка абавязкова прысутнічае ў Сеціве, як у любой іншай сферы гэтых адносін [2, с. 8].

Інфармацыйнае грамадства, як сцвярджаецца ў тэорыі грамадазнаўства, – гэта грамадства, у якім стварэнне і спажыванне інфармацыі з'яўляецца найважнейшым відам дзейнасці і найбольш значным рэсурсам грамадскага развіцця. Дзейнасць у Інтэрнэце, віртуальная камунікацыя з'яўляецца прасторай, пляцоўкай, дзе чалавек рэалізуецца сам, а таксама задавальняе свае сацыяльныя і сацыякультурныя патрэбы. Таму вельмі важным і актуальным пытаннем на сённяшні дзень павінна выступаць пытанне бяспекі адносінаў у "нерэальнай прасторы". Грамадства Інтэрнэт-зносін павінна абараняць, выхоўваць, трымаць "у рамках" сваё Інтэрнэт-асяроддзе.

Трэба ўвесь час клапаціцца і думаць пра наступствы інфармацыйна-камп'ютарнай жыццядзейнасці людзей.

Віртуальнае маўленне ў значнай ступені залежыць ад узроўню культуры, маральных прынцыпаў, этычнай свядомасці кожнага канкрэтнага чалавека.

Спіс выкарыстаных крыніц:

1. Интернет зависимость. Чем отличается личность от профиля [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://www.cossa.ru/234/13449> – Дата доступу: 24.03.2024.
2. Канарская, В.И. Этика интернета: учеб.-метод. пособие / В.И.Канарская – Мінск: БНТУ, 2009. – 69 с.: Учебное электронное издание [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: https://rep.bntu.by/bitstream/handle/data/724/EHtika_interneta.pdf?sequence=14&isAllowed=y – Дата доступу: 24.03.2024
3. Троллинге [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://roistat.com/rublog/trolling/> – Дата доступу: 24.03.2024.
4. Троллинг на работе: психотипы троллей и методы борьбы с ними [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://proglib.io/p/trolling-na-rabote-psihotipy-trolley-i-metody-borby-s-nimi-2023-03-30> – Дата доступу: 24.03.2024.
5. Флуд [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://siteactiv.ru/terminy/flood/> – Дата доступу: 24.03.2024.
6. Флэйм [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://cropas.by/seo-slovar/fleim/> – Дата доступу: 24.03.2024.
7. Баркович, А.А. Интернет-дискурс: компьютерно-опосредованная коммуникация: учебное пособие / А.А.Баркович. – 4-е издание, стер. – М.: ФЛИНТА: Наука, 2017. – 288 с.